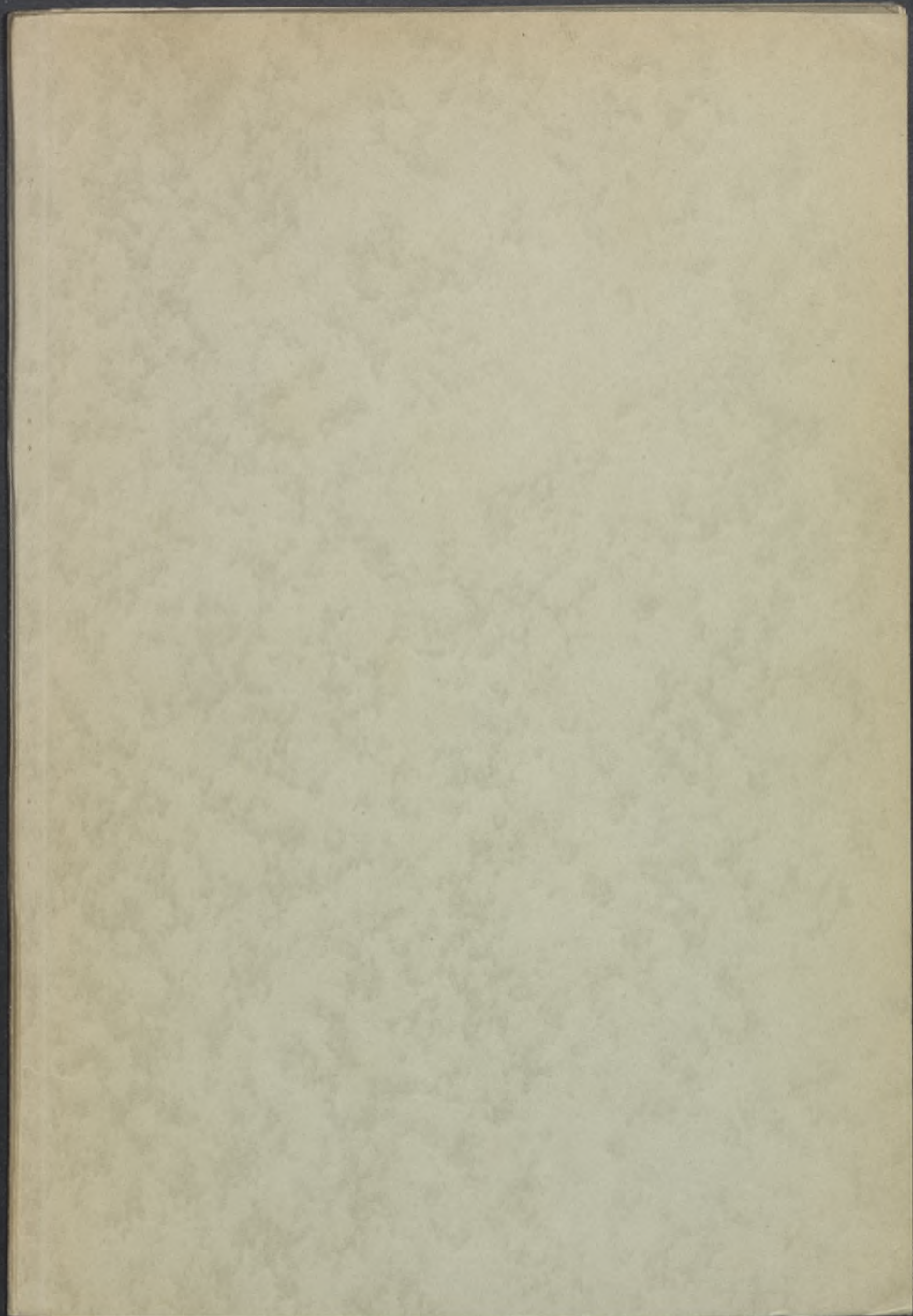
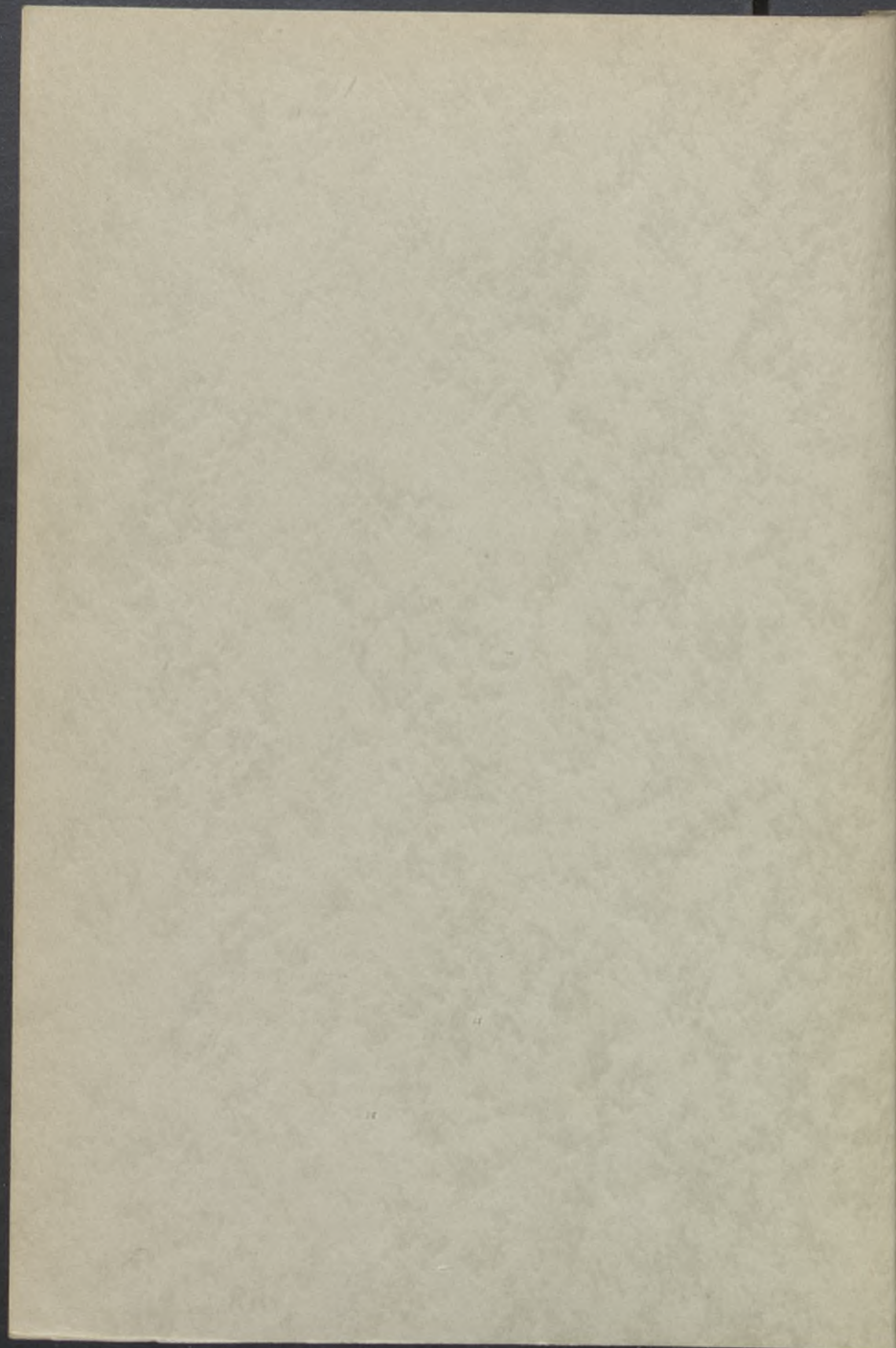

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SVENSKA MISSIONSFÖRBUNDETS UNGDOMS SKRIFT-
SERIE N:o 8

NÅGRA ORD
OM
SVENSKA MISSIONSFÖRBUNDET

AV
J. E. LUNDAHL

STOCKHOLM
SVENSKA MISSIONSFÖRBUNDETS FÖRLAG

80 34
1197

Inledning.

NÅGRA ORD OM
SVENSKA MISSIONSFÖRBUNDET

AV

J. E. LUNDAHL

STOCKHOLM 1914.

SVENSKA MISSIONSFÖRBUNDETS FÖRLAG

STOCKHOLM 1914
SVENSKA TRYCKERIAKTIEBOLAGET

Inledning.

När en andlig rörelse vuxit sig stark och fått en utgrenad verksamhet, så undanskymmes lätt blicken för denna rörelses egenart och särskilda uppgift till skillnad från andra liknande rörelser. Vi tänka härvid på Svenska Missionsförbundet och dess ställning i vårt land. Den första stridstiden, då det gällde att under ständig kamp tum för tum vinna mark för den sak och de idéer, som äro grundläggande för förbundet, är för längesedan slut. Nu råder lugn i yttre avseende. Missionsförbundet har till och med vunnit en aktad ställning och fyller med heder sin plats i fråga om vårt folks andliga utveckling. Dess församlingsmedlemmar och anhängare räknas i hundratusental, och dess röst höres vida utöver landets gränser.

Med blicken på dessa förhållanden frågar man sig: Vad är det, som gjort Missionsförbundet till vad det är? Vad är dess särskilda karaktär till skillnad från t. ex. svenska kyrkan, metodistsamfundet, baptistsamfundet? Och har Missionsförbundet verkligen en uppgift att fylla i vårt land av den beskaffenhet, att den icke kan fyllas av något av de andra kyrkosamfundet?

Vad i denna broschyr framställles, gör icke alls anspråk på att vara någon allsidig eller slutgiltig utredning av dessa spörsmål. Vår mening är blott att

söka erinra om några för övrigt allmänt kända förhållanden, vilka från biblisk och historisk synpunkt kunna tjäna till belysning av den sak det gäller.

Först vilja vi då emellertid säga, att vi böra *uppskatta och tacka Gud för det goda, som tillförts vårt folk även genom andra kristna samfund och organisationer*. Det tillhör sannerligen icke den rätta frikyrkligheten att icke ha öppna ögon för vad t. ex. statskyrkan uträttat. Men det går att stirra sig så blind på egen inbillad fullkomlighet, att man icke upptäcker något gott hos någon annan. Häre ligger verkligen en fara, som vi böra akta på. Vi bli rätt starka i samma mån som vi, fasta i vår egen ståndpunkt, med klar blick på situationen ge rätt och erkännande åt allt, som har värde.

Å andra sidan bör man *aldrig låta blicken så fastna vid bristerna och ofullkomligheterna i den egna organisationen, att man glömmet dess verkliga innebörd, dess bärande principer och centrala krafter*. Även här torde ligga en fara för Svenska Missionsförbundets vänner. Man kan stirra sig så blind på egna missförhållanden och svagheter, att man glömmet det stora och verkliga, som man kämpar för, det som håller arbetet uppe och arbetarna tillsammans. Mer än en har förlorat modet på grund härav.

Församlingsprincipen.

Den församlingsbildande verksamheten är det utmärkande för Svenska Missionsförbundet. Utan den-

na vore Missionsförbundet icke vad det är. Vad var då upphovet till denna verksamhet? Historiskt sett torde det ha varit det genom de andliga väckelserna i vårt land under mitten och senare hälften av förra århundradet uppvaknade medvetandet om de troendes *självbestämmanderätt* i fråga om andliga angelägenheter, såsom ordets och sakramentens förvaltning, utan inblandning från världsliga myndigheter eller av staten tillsatta andliga ämbetsmän. Vi tänka oss utvecklingen på en plats i vårt land. Ordet hade där förkunnats under århundraden av präster — och ordet verkar sitt verk, var det förkunnas; det återkommer icke fåfängt. Genom detta hade en livets säd blivit sådd, som haft sitt stora inflytande på människornas hjärtan, på deras allmänna uppfattning, på deras görande och låtande. Men någon väckelse, i den mening vi nu se denna sak, hade icke ägt rum. Så började väckelsevindarna blåsa. Kanske kom till socknen en av väckelsens ande uppfylld prästman, kanske en olärd lekmanpredikant, kanske blott några exemplar av Rosenii »Pietist», alltnog, det blev en rörelse, sådan som aldrig förut försports i trakten. Människorna strömmade till kyrkan eller till stugorna, där möten höllos. Många blevo gripna av ordet och frågade: »Vad skola vi göra, att vi måtte varda frälsta?» Snart öppnades deras ögon på ett levande sätt för frälsningen i Kristus, de fingo visshet om syndernas förlåtelse, om barnskapet hos Gud. Nu märkte de ock, att de hade något *gemensamt* med varandra, som de ej förut haft och som de icke ägde gemensamt med män-

niskorna i allmänhet. De hade fått *Andens sinne*, genom vilket de kände igen och förstodo varandra. Men av människorna i allmänhet voro de icke förstådda. Vägen, som förut varit gemensam, hade delats, livsintressena hade delats. Gränsen mellan andligt liv och andlig död hade kommit till synes. — Härmed är naturligtvis icke sagt, att alla andra på denna plats voro förtappelsens barn, eller att där icke även, innan väckelsen kom, kunde ha funnits på Kristus troende. Där kunde leva och länge ha levat många allvarliga, fromma och efter sin kunskap och sitt ljus gudfruktiga människor, som dock icke i allt kunde gå med i den nya rörelsen, när den bröt fram, men vilka Herren kände som sina, och vilka stodo under hans nåds inflytande. Herren rannsakar hjärtat, icke vi människor. Men vi tänka nu på dessa, som fattats av väckelsen och som därunder blivit födda på nytt till livet i Kristus.

Om vi nu se på utvecklingen, sådan den i allmänhet tedde sig, så finna vi, att i många fall, för att icke säga de flesta, mötte den nya rörelsen motstånd från deras sida, som av svenska statskyrkan voro satta såsom ordets förkunnare och själarnas herdar. Visserligen funnos undantag, men i stort sett gjorde nog prästerna, vad de kunde, för att hindra rörelsen, visst icke alltid av den bevekelsegrunden, att de hatade ljuset, utan mången gång av den orsaken, att de ej ansågo väckelsen förenlig med god kyrklig ordning.

Motståndet gjorde emellertid rörelsen starkare, synnerligen i det avseendet, att de troende till följd därav

drogos alltmera tillsammans. Naturligtvis — det var en klar och given följd av motståndet — uppstod hos dessa troende den frågan: »Äro dessa präster, som stå som våra motståndare, verkligen av Gud kallade till att vara ordets förkunnare, själarnas herdar och nådemedlens förvaltare?» Frågan trängde sig in på dem med växande kraft, och den hade vittgående konsekvenser. »*Vem är kallad till präst* i detta ords verkliga mening?» blev en annan fråga. »Och *vem utfärdar kallelsen?*» blev en tredje. Låt oss stanna en stund inför de svar, som under utvecklingens gång med allt större visshet gâvos på de båda senare frågorna.

»Vem är kallad till präst i detta ords verkliga mening?» Svaret blev: först och främst endast den, som själv äger livet i Kristus och *känner* livets väg på grund av personlig erfarenhet. Alla andra, de må ha fått sin kallelse från vilket håll som helst, äro *legoherdar*, »dem fåren fly, emedan de icke känna den främmandes röst». Joh. 10.

»Vem utfärdar kallelsen?» — Ja, Gud kallar sina tjänare; så gjorde han i gamla testamentet med profeterna och andra, som han använde för sina särskilda uppdrag. Kristus kallade ock själv sina apostlar. Kallelsen av Gud är den förnämsta, det var klart. Men för den yttre ordningens skull måste en yttre kallelse givas, det insåg man. Hur tillgick detta i den första kristna tiden, i apostlarnas dagar?

Varifrån utsändes och var avskildes då de personer, som hade uppdraget att predika evangelium? Svaret

var snart givet: De utsändes av *den kristna församlingen*.

Och därmed var man inne på församlingsbegreppet. Man hade kommit till själva grundfrågan: *Vad är församlingen?* — Vad var församlingen i den apostoliska tiden? Svaret kom: församlingen var »hopen av dem som trodde», den bestod av alla dem, som blivit födda på nytt genom Jesus Kristus. Är icke församlingen detsamma i våra dagar? Jo, den är detsamma, och den har varit detsamma i alla tider, sedan Kristus grundade den. Och det är *församlingen* och ingen annan makt i världen, som äger att kalla och avskilja personer för de heliga ämbetena, som äger att förvalta nådemedlen och utöva den andliga myndigheten.

Härmed voro ock riktlinjerna givna för den kommande frikyrkliga utvecklingen och för bildandet av Svenska Missionsförbundet. Det gällde, ansåg man, att tillvarataga den kristna församlingens livsintressen och rättigheter, på det att den såsom Jesus Kristi representant i världen skulle kunna förverkliga sin uppgift. Därför började man sammansluta sig i lokalförsamlingar på de olika platserna för att inom desamma söka förverkliga Nya Testamentets församlingsbegrepp.

Då vi nu gå att på ett kortfattat sätt taga i skärskådande de förnämsta av de invändningar, som gjorts mot Svenska Missionsförbundets församlingsbildande verksamhet, använda vi ordet »församlingen» dels såsom betecknande sammanfattningen av alla på Kristus

troende, dels såsom uttryck för Svenska Missionsförbundets lokalförsamlingar. Skillnaden är i varje fall fullt tydlig.

Det statskyrkliga församlingsbegreppet är, såvitt vi förstå saken, följande:

Ordet och sakramenten äro konstituerande (grundläggande) för kyrkan (församlingen). Där ordet predikas rent och klart och de heliga sakramenten utdelas, där finnes Kristi kyrka. Där verkar ordet och sakramenten genom sin egen kraft till pånyttfödelse och helgelse. Vad vi människor ha att göra, är att se till, att ordet predikas och sakramenten utdelas enligt Herrens ord. Så »bygger Gud sin kyrka». Det tillkommer sedan icke oss att bestämma gränserna för ordets inflytande; vi äro inga hjärterännasakare, icke heller satta till att vara det. Församlingen blir enligt denna åskådning ett föremål för tron på grund av vissheten om ordets kraft, den blir något för det yttre ögat egentligen osynligt. Kyrkotukt övas inom församlingen också egentligen genom det predikade ordet, som dömer och frikänner, förmanar och varnar, som leder de hörande på den rätta vägen. Ordets och sakramentens kraft är ock oberoende av sinnelaget hos de förvaltande personerna, nådemedlen verka med sin egen kraft.

Det är klart, att man från en sådan ståndpunkt ogillar den församlingsordning, som Svenska Missionsförbundet söker förverkliga. »Det leder till en för det andliga livet farlig självsäkerhet», menar man, »att på det sättet bestämna gränserna mellan församlingen

och världen. Man invaggar människorna i säkerhet, såsom vore det ingen fara för handen, blott de ha kommit in i en församling. Och under alla förhållanden riskerar man ju att å ena sidan där taga in ovärdiga medlemmar och å andra sidan stänga portarna för sådana, som dock stå under den livgivande nådens inflytande. Och när det trots den bästa vilja icke går att skydda sig för skrymtare bland församlingarnas medlemmar och icke ens bland ordets förkunnare, så gör man bäst i att lämna hela denna sak åt Gud och icke söka åstadkomma något, som under alla förhållanden måste bli människoverk.»

Innan vi försöka taga dessa invändningar under omprövning, må det tillåtas oss att underställa statskyrkosystemet en kort granskning.

Vad som faller i ögonen såsom den egentliga svagheten — att där finnes en logisk tankegång och en verklig plan, när det gäller ett folks andliga fostran, må aldrig förnekas — kan uttryckas i frågan: *Var är inom statskyrkan den Kristi församling, som själv ordnar sina livsangelägenheter och som tillsätter sina ämbets- och styresmän?* Svar: Församlingen såsom en från världen avskild enhet kommer icke till synes, och den bestämmande makten, den i det yttre ordnande institutionen, det är hela folket, det är, närmare bestämt, staten, statsmakten. »Men», frågar man, »kan då icke Gud använda sig av staten till förverkligande av sina nådes- och frälsningsplaner med ett folk?» — Jo, visserligen, och han har gjort det i stor utsträckning såväl i vårt land som i andra länder. — Men det står dock fast

som en orygglig sanning, att staten icke genom sina lagar, de må vara hur goda och kristliga som helst, kan förverkliga *församlingens* uppgift. Församlingen beror icke av staten för sin uppkomst, icke heller för sin tillvaro. Den lever sitt andliga liv oberoende av statsmaktens vare sig gillande eller förbud: i ena fallet med en i det yttre lugn tillvaro, i andra fallet kanske under förföljelse, men den *lever*, ty Kristus lever. — Staten kan genom sina lagar understödja den kristna församlingens verksamhet och på den vägen bidra till dess framgång — till välsignelse för land och folk. Men någon bestämmanderätt över församlingens angelägenheter har aldrig av Kristus blivit given åt statsmakten. Denna har sitt område och församlingen sitt.

Vi övergå nu till de nämnda invändningarna. Om det leder till de troendes invaggande i andlig säkerhet, att de sluta sig tillsammans för övande av ett bibliskt församlingsliv, så är detta något, som åtminstone icke själva församlingsbildandet är orsak till. Inom dessa församlingar göres tvärtom *allt*, som göras kan, för att hålla de troende i en ständig självrannsakan. Och själva församlingslivet är på sätt och vis ett förverkligande av och en ständig påminnelse om Frälsarens ord till sina lärjungar: »*Vaken och bedjen*».

Att församlingarna icke kunna skydda sig för ovärdiga medlemmar, att skrymtare kunna komma in där och till och med få förtroendeposter, det erkänna vi på den grund, att vi ej äro hjärterannsakare. Men

icke heller detta är något skäl emot den församlingsbildande verksamheten.

Skrymtare ha funnits bland Kristi lärjungar från församlingens första tid, enligt Nya Testamentets utsago. Och var skulle de finnas, om icke bland lärjungarna? Vore de icke där, så ägde de icke längre sin karaktär av skrymtare. Men deras dom är skriven (Matt. 24: 51). Församlingens ständiga strävan är emellertid att hålla sig ren från skrymtare och ovärdiga medlemmar. Detta är ett av själva församlingens grunddrag. Denna synpunkt måste fasthållas, när man ger ett omdöme om saken.

Men såsom hjärteranssakare uppträda vi icke. Som var man vet, grundar sig rättigheten till medlemskap i Missionsförbundets församlingar på följande två villkor: 1. den inträdessökandes *eget vittnesbörd* om, att han tror på Kristus och vill följa honom; 2. två eller tre (eller flera) församlingsmedlemmars vittnesbörd om, att den inträdessökandes vandel överensstämmer med hans bekännelse, *så långt människor kunna döma*.

Detta är icke att intränga på ett område, där endast Gud har rätt att fälla utslaget. Den inträdessökande vittnar *själv* om sin tro. Det är hans rätt, hans område, där ingen annan än han och Gud kan bedöma ärligheten. Men om den *yttre vandeln* vittna de, som känna personens liv och församlingens grundsatser. Och detta är alldeles ovedersägligt de kristnas rätt och plikt, det tillhör deras ställning såsom levandegjorda i Kristus, såsom ägande *Andens sinne*. — Här äro ock

apostelns ord i 1 Kor. 2: 12—15 på sin plats, och det är icke förmätet att uttala och tillämpa dem, när det gäller församlingens arbete för att bevara sig obesmitad av världen: *»Vi hava icke fått världens ande, utan den Ande, som är av Gud, att vi må känna det, som blivit oss skänkt av Gud. — — Men en naturlig människa faller icke det, som tillhör Guds Ande, ty det är henne en dårskap, och hon kan icke begripa det, emedan det måste andligen bedömas. Den andlige däremot bedömer allt, men varder själv av ingen bedömd.»*

— Guds Ande verkar genom församlingens medlemmar, i den mån de stå under hans inflytande, till att förhindra och ur församlingen utrensa ogudaktigheten.

Detta församlingsbildande är icke ett människoverk, ty omvändelse till liv i Kristus verkas endast av Guds Ande. Och församlingen väljer icke sina medlemmar, hon *mottager* dem såsom gåvor av Gud. Att detta församlingsbildande icke står i strid med Nya Testamentets ord och ande, torde vara tämligen klart.

Ehuru det är bekant förut, torde det dock vara på sin plats att här anföra ett par utdrag, dels ur de förslag till stadgar för friförsamlingar och missionsföreningar, som utgivits av Svenska Missionsförbundets styrelse och som numera antagits av så många församlingar, att det kan anses såsom Missionsförbundets normalstadgar, dels ock ur ett av samma styrelse uppsatt förslag till församlingsordning, rörande medlemskap i församlingarna: Det heter i stadgarna § 2: *»Föreningens ändamål är att inom — — stad (socken, köping etc.) till ett förena alla, som tro på Herren Jesus,*

för inbördes uppbyggelse och gemensam verksamhet. — § 4: Såsom villkor för inträde i församlingen fordras, att den inträdessökande är, såvitt församlingen kan bedöma, en på Herren Jesus troende. Därför tillkommer det församlingen att vid församlingsmöte avgöra, huruvida den inträdessökande skall antagas eller icke.» — Ur förslaget till församlingsordning må anföras § 1 mom. 1: »Den, som önskar bliva upptagen såsom medlem i församlingen, anmäle sig hos församlingsföreståndaren eller vice föreståndaren, som upptecknar den inträdessökandes namn och tager reda på, om densamme är känd av några medlemmar inom församlingen eller av andra kristna, av vilka man kan erhålla kännedom om personens i fråga kristliga tro och vandel. Bliver den inträdessökande av dem väl vitsordad, föredrages saken för kretsföreståndarne. Om de för sin del finna, att den inträdessökande bör i församlingen intagas, så anmäles detta för församlingen, vilken, sedan en månad därefter förflutit, besluter om densammes intagande.»

Grundsatserna för Svenska Missionsförbundets församlingsbildande verksamhet är alltså den, att på samma gång man å ena sidan söker hindra de andligen döda att vara medlemmar i lokalförsamlingarna, håller man å andra sidan portarne öppna för *alla*, som tro på Kristus. Att här göra någon annan begränsning är att handla i strid mot Nya Testamentets ord om församlingen såsom *Kristi kropp*. Den troende tillhör Kristi kropp, som är församlingen, alltså har han rätt till församlingsgemenskap. Det är hans stora för-

mån; där har han sin plats såsom medansvarig för förverkligandet av församlingens uppgift i världen.

Vi komma härmed till en annan av de invändningar, som gjorts mot Svenska Missionsförbundets församlingsbildande verksamhet, nämligen den som göres av baptistsamfundet: »endast den, som blivit döpt enligt baptismsens ordning, har rätt till medlemskap i Kristi församling.»

Missionsförbundet kan icke gilla en begränsning i fråga om församlingsgemenskap, som vilar på en *viss uppfattning* av en särskild del av den kristna läran. *Livet* står över uppfattningen. Jag är *icke* en lem i Kristi kropp på den grund, att jag: 1. genom tron äger livet i Kristus och 2. har den eller den särskilda uppfattningen om hans vilja; nej, jag är en lem i Kristi kropp *uteslutande* på den grund, att jag genom tron omfattar Kristus som min frälsare. Uppfattningarna variera, livet är ett. Det är *människoverk* att bygga församlingsgemenskap på en viss uppfattning jämte tron: icke i den mening, som skulle Kristi befallningar vara människoverk, men av *den orsaken*, att vi människor trots de bästa avsikter och den största uppriktighet dock på grund av vår ofullkomlighet icke kunna få samma uppfattning om bibelns lära i alla stycken. Och därför har icke den ene troende rätt att häva sig upp över den andre och säga: »Emedan du icke uppfattar allt i bibeln så, som jag gör det, kan jag icke anse dig såsom medlem i församlingen. Du har ingen rätt till Herrens bord, då du icke iakttagit Kristi lära om dopet på samma sätt som jag. Vi äro för-

samlingen, vi, som ha den rätta uppfattningen om dopet; vi, och endast vi, ha rätt till den heliga nattvar-den.»

Är icke detta människoverk? Vad äro då alla andra på Kristus troende, som ej tillhöra baptistsamfundet? De tillhöra, enligt baptistisk åskådning, icke församlingen, ty de ha ej tillträde till Herrens bord. Men vad äro de då? Finnes här på jorden en Kristi församling och en annan skara utom församlingen, som man dock icke kan fränsäga livet i Kristus? Skola dessa bliva frälsta? Det står om Kristus, att »han är själv sin kropps frälsare». Vad är Kristi kropp? Det är *församlingen*. Kroppen, församlingen, skall bliva frälst. Men om nu denna Kristi kropp endast består av dem, som ha en viss mening om dopet, vad blir det då med deras frälsning, som väl tro på Kristus men som dock enligt baptistisk åskådning stå utanför församlingen? Finnes det en särskild frälsning för dem vid sidan av »församlingens» frälsning? Nya Testamentet vet åtminstone icke av något dylikt.

Nej, *livet*, livet i Kristus genom tron måste vara den enda grunden för den kristna församlingsgemenskapskapen. Livet är det sammanhållande. Livet kan taga sig olika former och olika uttryck hos olika personer och under olika yttre förhållanden, men *livet är ett, gemensamt för alla dem som tro*. Kristus är vinträdet, de troende äro grenarna. Kristus är huvudet, de troende äro kroppen. Denna inre enhet måste taga sig uttryck i en yttre enhet, och det är den principen, Svenska Missionsförbundet söker förverkliga. Dess

verksamhet går, så långt det når med sitt inflytande, ut på att *till ett* församla Guds förskingrade barn, till *ett* omkring Kristus. Så vitt vi förstå saken, är denna princip såväl från biblisk som historisk synpunkt den enda rätta. Ty den har i sig ett såväl praktiskt som teoretiskt berättigande, som måste i allt vidare kretsar göra sig gällande, den äger i sig en livets kraft, som ständigt arbetar sig fram, övervinnande det ena hindret efter det andra.

Den historiska utvecklingen.

Såsom vi redan framhållit, är Svenska Missionsförbundet framkommet såsom en följd av de andliga livsrörelser, som gingo fram i vårt land förnämligast under åren 1840—1870. De fria andliga rörelsernas historia i vårt land går långt tillbaka, och det är lätt att spåra ett visst samband från början med den tyska pietismen. Ätminstone hade de i begynnelsen intryck av densamma. Utrymmet tillåter oss icke någon vidlyftigare utredning i detta avseende. De, som till en början voro bärare av dessa rörelser, voro till övervägande del fromma prästmän. Vi erinra blott om Erik Tollstadius, Nils Grubb, Peter Murbeck, A. K. Rutström, Anders Elfving, J. O. Hoof, P. L. Sellergren m. fl. Bland senare tiders förkämpar för andligt liv och andlig frihet må nämnas prästmännen B. Hammar, C. A. Bergman, J. H. Tomander, Peter Fjellstedt och P. M. Elmblad samt Georg Scott och framför allt *C. O. Rosenius*. Den senares

betydelse för den andliga utvecklingen i vårt land kan icke överskattas. Han sådde en säd till pånyttfödelse och liv, till frigörelse från lagträddom och förtvivlan, till ett sant kristligt väsen, vilken grodde och bar frukt i tusendens och åter tusendens hjärtan. Man kan med skäl säga, att Rosenii uppträdande hade med sig ett allmänt andligt genombrott, och detta särskilt i den bemärkelsen, att det andliga liv, som under årtionden förut och ännu längre tillbaka legat dolt, fånget i lagens bojor och under system av mänsklig vishet, kom i dagen, blev frigjort och började blomstra på ett härligt sätt. En naturlig följd härav var ju ock, att skaror av de i synden sovande blevo väckta och pånyttfödda. Den andliga rörelse, som i Rosenius hade sitt förnämsta redskap, var genomgripande, och fastän Rosenius själv icke var frikyrklig utan fastmer gjorde, vad han kunde, för att främja de troendes kvarblivande i statskyrkan, räkna vi honom på de bästa grunder som en av de förnämsta föregångsmännen i den rörelse, som sedermera tog sig uttryck i Svenska Missionsförbundet.

Hurudan var den allmänna karaktären hos de andliga livsrörelserna särskilt på 1840—1860-talen? Även detta är svårt, ja omöjligt att ens tillnärmelsevis besvara inom det begränsade område, som här gives. Dock vilja vi med några ord antyda, vad vi tro särskilt utmärkte desamma. Från början var bot- och väckelsepredikan den starkaste sidan. Tidens ondska gisslades på ett skarpt, genomträngande sätt, och världsväsendet, särskilt sådant det tog sig uttryck i yttre avse-

ende, i kläder, åthävor, seder och bruk, bestraffades skoningslöst. Den evangeliska sidan var svagare. Denna brist på evangelisk motvikt mot det starkt dömande momentet i förkunnelsen var nog orsaken till de besynnerliga företeelser i samband med de tidigare andliga rörelserna, som vi känna bland annat under namnet »roparne». Man tog saken på allvar den tiden, och under den stränga botpredikans ensidiga inflytande blev skuldmedvetandet hos åhörarna så starkt, att kroppens nervsystem icke förmådde hålla människans organ i jämvikt. — Det andliga livet utmärktes den första tiden synnerligen av ett arbetande »under lagen». Då sedermera och särskilt genom Rosenius den fria nåden i Kristus lyste fram på ett klarare sätt, uppstod till en början en stark motsättning mellan »de lagiske» och »de evangeliske». Ljuset blev dock allt klarare, och evangelium om den fria syndaförlåtelsen, om rättfärdiggörelsen genom tron utan gärningar bröt sig fram genom Sveriges bygder på ett utomordentligt härligt sätt.

Som en naturlig följd av väckelserna kom *lekmannapredikan*. Det blev mer och mer klart för de troende, att Guds ord icke var bundet vid ett visst stånd. De i andligt avseende mera begåvade bland lekmännen började förkunna den nåd, de själva erfarit, till en början blott inom trängre kretsar och ofta icke ens med egna ord utan genom läsning av fromma lärars skrifter. Men behoven växte, folkskarorna hungerade efter Guds levande ord, och den ene efter den andre av dessa bönder, torpare och hantverkare rent

av tvingades att mer eller mindre odelat ägna sin tid och kraft åt predikokallet. För att ordna denna ständigt växande verksamhet bildades så småningom missionsföreningar, först mindre ortsföreningar och sedermera större, hela provinser och län omfattande föreningar, sådana som Jönköpings Missionsförening, Värmlands Ansgarieförening m. fl. I ledningen av dessa missionsföreningar biträdde till en början flera troende prästmän. Såsom ett slags centralförening, vilken på kyrklig grund skulle verka för lekmannapredikan och den inre fria missionens ordnande, bildades år 1856 *Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen*.

Ehuru många prästmän med kärlek och intresse togo verksam del i och i många fall voro bärare av dessa rörelser, stodo dock de kyrkliga myndigheterna i allmänhet i fientlig ställning till desamma. Till en början sökte man särskilt genom det s. k. konventikelplakatet, vilket förbjöd fria andliga sammankomster (konventiklar), hindra utvecklingen. Det är ett ledsamt kapitel i vårt lands kyrkohistoria, som detta »plakat» representerar, och de förföljelser, som genom detsamma möjliggjordes mot levande kristna, vilka intet annat ville än leva efter Kristi Andes lag, äro många och sorgliga i åminnelse. Konventikelplakatet upphävdes av riksdagen år 1858. Visserligen ersattes det av andra förordningar, varav man under stundom sökt begagna sig, dock icke allmänt eller med stora resultat. Numera äro dylika lagar fullkomligt kraftlösa.

Frågan om Herrens Nattvard och sättet för dess för-

valtning var nog den punkt, där motsatsen mellan det gamla och det nya skarpast kom till synes. Församlingssinnet hos de troende tog sig först uttryck i behovet av enskilda sammankomster för gemensam uppbyggelse, där de troende själva hade ledningen. Vad var då naturligare, än att frågan om nattvarden även skulle börja göra sig gällande? Fanns det på jorden en Guds församling, så var det alldeles klart, att *denna församling* skulle ha hand om nattvarden. Och bestod denna församling av de på Kristus troende, så var det de, som hade Frälsarens uppdrag att förvalta densamma. Det fanns icke ett ord av vare sig Kristus eller apostlarna, som gav ens en antydning om, att nattvarden var ämnad att förvaltas av andra än lärjungarna, än församlingen, de i sanning troende. Därför var det ock den kristna församlingens absoluta skyldighet att se till, att Herrens måltid kom till sin rätt och *brukades enligt sin natur*, så att den fick bli ett föreningsband mellan Herren och de troende å ena sidan och mellan de troende inbördes å andra sidan.

Men detta kunde icke ske på annat sätt än att de troende togo saken i sina egna händer, d. v. s. organiserade sig till ett församlingssliv enligt Nya Testamentets exempel. Det dröjde icke heller länge, förr än församlingssinnet tog sig uttryck i handling. Dock gick det icke utan strid, men segern vanns, en seger, som innebar ett väldigt steg framåt i Kristi församlingss stora frigörelsekamp. De troende började samlas här och där i slutna kretsar för firande av sin Herres åminnelse. Till en början sökte de, så långt det var

möjligt, att därvid betjänas av troende präster. Men då dessa till följd härav blevo utsatta för svårigheter från sina överordnades sida, så började lekmän tjäna vid nattvarden. Dessa första fria nattvardsgångar på 1860- och början av 1870-talet voro dock endast såsom sprickor i isen, som visade, att islossningen var i annalkande.

En händelse, som väl i och för sig icke var så märkvärdig eller enastående, men som genom sina följder hade ett så stort inflytande på den kommande utvecklingen och är så betecknande för den andliga frigörelsekampen, att den icke bör förbigås i denna undersökning är följande. Uppsala missionsförening, bildad på mitten av 1860-talet, höll vid pingsten 1876 sitt årsmöte. Lektor Waldenström, som då ännu var präst, kallades att betjäna vid nattvardsfirandet. Man begärde att få begagna någon av stadens kyrkor, men det förvägrades. Man måste då samlas i missionshuset, där ock nattvardsfirandet ägde rum under Waldenströms ledning. — Domkapitlet avfordrade för denna sak förklaring av Waldenström. Detta gav sedan uppslag till en lång rättgång, som fortsattes ända till kungs och slutade med, att Waldenström blev tilldelad varning för sitt handlings sätt.

Denna tilldragelse hade emellertid med sig, att man vid ett stort allmänt predikantmöte i Sockholm den 15—18 augusti 1876 särskilt diskuterade den frågan: *För vilka är Herrens nattvard instiftad, och huru böra de kristna ställa sig med avseende på det närvarande nattvardsväsendet inom statskyrkan?* Såsom en följd

av diskussionen beslöt man att tillsätta en komité, som skulle uppsätta en petition till Kungl. Maj:t med avseende på det närvarande nattvardsväsendet inom statskyrkan. Denna petition skulle framläggas till underskrift av alla kristna inom landet, vilka hade något intresse för saken. Ej mindre än 22,334 svenska kyrkan tillhörande personer underskrevo densamma, varefter den framlämnades till konungen den 13 juni 1887 av lektor P. Waldenström och löjtnant Th. Norlin. I denna petition framlade petitionärerna sina bekymmer med avseende på nattvardens firande inom statskyrkan samt sin åstundan att i denna sak få handla i överensstämmelse med Guds ord.

Konungen mottog petitionen och förklarade sig övertygad, att den dikterats av ett redligt uppsåt. Dock förklarade han sig såsom den svenska luterska kyrkans överhuvud vara pliktig att hålla på denna kyrkas enhet, som han fruktade skulle hotas av vad som i petitionen begärdes. Han lovade emellertid att grundligt taga saken i övervägande.

Till något särskilt åtgörande föranledde icke nattvardspetitionen. Men säkert är, att den icke varit utan sin verkan, i det att de försök, som gjordes för att hindra de kristna från att enskilt fira Herrens åminnelse i enlighet med den Heliga Skrifts lära, från den tiden så småningom upphört.

En sak, som, om ock icke direkt så dock indirekt, genom allt den förde med sig, bidrog till att föra utvecklingen på de vägar den gick, var lektor Waldenströms framträdande med sin s. k. nya försonings-

lära. En oerhörd storm uppstod därav på det teologiska och andligt intresserade området, och meningarna bröto sig för och emot med väldig kraft. Det blev ett rannsakande i skrifterna såsom aldrig tillförne, och den frågan: *Var står det skrivet?* fick en större betydelse än någonsin. Och just *hären* ligger en av de viktigaste följderna av lektor Waldenströms framträdande såsom bidragande orsak till Svenska Missionsförbundets bildande. Ty under det man undersökte Guds ords framställning av försömläran, kom man ock i närmare beröring med och in i djupare undersökning av flera av de viktiga spörsmål, som då stodo och alltmera kommo på dagordningen. Och just genom detta bibelstudium blev en djup och kraftig grund lagd för den kommande utvecklingen i frikyrklig riktning. Detta är en synnerligen viktig sak att giva akt på. Vi kunna spåra utvecklingen på ungefär följande sätt: först kommo väckelserna och gävo andligt liv; så småningom vaknade församlingssinnet och började taga sig uttryck i de troendes sammanslutning för andlig uppbyggelse och verksamhet för Herrens sak; så började man än här än där enskilt fira den Heliga Nattvarden — allt tydliga tecken på det växande behovet av ett ordnat församlingsliv; och så till sist, strax före bildandet av Svenska Missionsförbundet, kommo några år av allmänt, allvarligt bibelstudium särskilt i dessa frågor. Därigenom förbereddes sinnena och mognade tankarna på det bästa möjliga sätt för vad som skulle komma. Säkerligen är det i dessa år av träget studium av

Guds ord, man har att söka en av de förnämsta och kanske den allra starkaste orsaken till Missionsförbundets sunda och kraftiga utveckling.

Under åren 1876—1878 höllos i Stockholm åtskilliga fria allmänna missions- och predikantmöten, som blevo, kan man rent av säga, organ, genom vilka den frikyrkliga rörelsen samlade sig till enhet och plan. Där sammanträdde representanter från Sveriges olika trakter, där diskuterades frågorna och stadgades åsikterna, där klarnade uppfattningarna och mognade planerna, där fattades ock beslutet med avseende på rörelsens utveckling. Med varje möte ryckte man de avgörande frågorna allt närmare och allt allvarligare in på livet, tills det hela mynnade ut i bildandet av Svenska Missionsförbundet.

Vid det första av dessa möten var det den förutnämnda nattvardspetitionen beslöts. Följande år den 1—3 augusti hölls åter ett predikantmöte i Stockholm, besökt av omkring 700 personer. Bland frågor, som där diskuterades, må nämnas följande:

Vad är en kristen församling, och hur bör den vara ordnad? Kunnat predikoämbetets innehavare i vårt land i allmänhet anses vara ordentligen kallade? Förvaltas nattvarden i svenska statskyrkan enligt Kristi ord och instiftelse? Böra de kristna i vårt land taga några yttre steg i frikyrklig riktning? Böra nattvardsföreningarna i vårt land förena sig om någon gemensam nattvardsordning?

Efter allvarliga diskussioner beslöt man uppdraga åt en komité att utarbete en församlingsordning

enligt Nya Testamentets anda och föreskrifter samt uppgöra plan för upprättandet av ett seminarium, där blivande predikanter kunde få utbildning.

En annan fråga, som vid detta möte diskuterades och vars behandling hade en stor betydelse för vad som sedan följde, var denna: *Vad kan och bör av missionens vänner göras för att till hednavärden utsända sådana män, vilka, drivna av Kristi kärlek, vilja samla hedningar till Kristus, men vilka Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen icke anser sig kunna utsända, emedan de icke utan samvetets kränkning kunna i alla delar förbinda sig till Augsburgska bekännelsen?*

Anledningen till denna frågas uppställande var den, att några elever vid Fosterlands-Stiftelsens missionsinstitut kände sig av samvetet förhindrade att vid prästvigningen förplikta sig att lära och predika enligt kyrkans bekännelseskrifter, på grund varav Stiftelsen ej ansåg sig kunna utsända dem som missionärer.

Predikantmötet beslöt uppdraga åt nyss nämnda komité att å mötets vägnar till Fosterlands-Stiftelsens styrelse framställa begäran:

a) om en broderlig samverkan mellan Stiftelsen och de övriga missionsvännerna i landet för att i hednavärlden använda de krafter, vilka Stiftelsen dithills icke velat använda, därför att de icke kunnat förbinda sig till den augsburgska bekännelsen i alla dess delar;

b) om den ändring i Stiftelsens stadgar, att hon måtte obehindrat kunna utsända sådana missionärer, om vilkas liv i Kristus, kärlek till Kristus och nitälskan om

själars förande till Kristus man var övertygad, fastän de ej i allo kunnat förbinda sig till den augsburgska bekännelsen.

Ungefär samtidigt ingick till Fosterlands-Stiftelsen från den till densamma anslutna Värmländska Ans-garieföreningen en liknande skrivelse.

Fosterlands-Stiftelsens svar var avböjande. Den hade alltifrån början stått på den rena luterska bekännel-sens grund, och då det vore dess mening att så för-bliva, ansåg den sig icke ha till uppgift att vara ett föreningsband för alla fria andliga rörelser i vårt land utan endast för vänner av den luterska bekännelsen.

Härmed var ställningen i detta avseende klar, och då Stiftelsens styrelse även ansåg sig nödsakad att skilja lektor Waldenström från hans ställning som Stiftelsens provinsombud, gjorde även detta sitt till för att hos de fria missionsvännerna allt mer stärka den tanken, att de själva måste gå i författning om bildan-det av en egen större sammanslutning för tillvara-tagandet av sina intressen.

Ett stort steg i denna riktning togs vid *det fria svenska kyrkomöte, som hölls i Betelkapellet* i Stock-holm den 12—14 juni 1878. Åtskilliga läro- och för-samlingsfrågor diskuterades, bland annat ett av den vid predikantmötet året förut tillsatta komitén upp-gjort förslag till församlingsordning, vilket av mötet gillades. Mötets viktigaste punkt var dock behandlin-gen av den vid föregående års predikantmöte väckta frå-gan om vad som kunde och borde göras för att bereda blivande lekmannapredikanter lämplig utbildning.

Komitén hade föreslagit dels att mottaga ett av handlanden Sven Johnsson i Vinslöf gjort erbjudande av tomt och grundplåt för en missionskola i Vinslöf, dels ock att mottaga ett av Värmländska Ansgarieföreningen gjort anbud att få övertaga dess missionskola i Kristinehamn.

Nu är att märka, att det fria kyrkomötet var sammansatt av ombud för missions- och andra kristliga föreningar i vårt land, vilka ombud hade fullmakt att å föreningarnas vägnar rösta och besluta i förekommande praktiska frågor. På grund härav var redan detta möte till sin karaktär en på sätt och vis självständig sammanslutning eller åtminstone början till en sådan.

Frågan om missionskola diskuterades först offentligt. Därefter sammanträdde ombuden enskilt och fattade beslut om att med tacksamhet mottaga anbuden samt tillsätta en komité för att till en konferens med missionsföreningarnas ombud vid det snart stundande allmänna predikantmötet inkomma med fullständig utredning och närmare plan i skolfrågan. Ävenså beslöts att uppdraga åt lektor Waldenström att mottaga och förvalta de medel, som för planens realiserande komme att inflyta.

Den 31 juli 1878 började nämnda predikantmöte, ett av de för den andliga utvecklingen i vårt land mest betydelsefulla möten, som någonsin hållits. Även detta möte hölls i Betelkapellet och varade i tre dagar. Mötet var egentligen avsett för diskussion av läro- och församlingsfrågor, men många av deltagarna voro här

liksom vid föregående möte befullmäktigade ombud från missionsföreningarna i landet och hade i uppdrag att besluta i de praktiska frågor, som skulle förekomma. Att något måste göras för en fastare sammanslutning mellan landets fria missionsvänner, det låg liksom »i luften». Sedan de offentliga diskussionerna voro avslutade under de båda första mötedagarna, samlades ombuden enskilt för att under bön rådgöra om vad som borde göras.

Vi återgiva här skildringen av Svenska Missionsförbundets konstituerande enligt en av deltagarnas, d:r E. J. Ekmans, berättelse:

»Det allmänna mötet fortsattes den 2 augusti, men under det detta pågick, samlades ombuden i en undervåning i Betelkapellet. Sedan gemensam bön hållits, utsågs kaptén Kollinius från Göteborg till ordförande. Efter en stunds diskussion konstituerades här på förslag av pastor E. J. Ekman ett missions-sällskap under namn av *Svenska Missionsförbundet*. När ordföranden framställde proposition på förslaget och denna besvarades med ett enhälligt ja samt ordförandens klubba kraftigt föll, stadfästade beslutet, så föllo ock ögonblickligen alla på sina knän och utgjöto sina överfyllda hjärtan, den ene efter den andre, i lov och tacksägelse till Herren. Intet öga var torrt; man kunde knappt tala för glädjetårar. Det var ett ögonblick så betydelsefullt, så mäktigt gripande, att ingen av de närvarande skall kunna glömma denna evighetsstund inom tidens rämärken. Man kände, att Herren sagt ja och amen till detta beslut.»

Så bildades Svenska Missionsförbundet den 2 augusti 1878.

En s. k. centralkomit  tillsattes, som fick till uppgift att till nästa årsmöte handhava det nybildade förbundets angelägenheter. Bland annat skulle denna komité mottaga medel för inre och yttre mission, utreda den ekonomiska ställningen vid Kristinehamns missionskola, utarbeta förslag till stadgar och mottaga uppgifter på församlingar, som ville ansluta sig till förbundet. Det första årsmötet h lls i Stockholm den 2—4 juli 1879. Fyrtiotvå församlingar och missionsföreningar voro där representerade genom 51 ombud. Enligt den vid förra mötet tillsatta centralkomit ns förslag övertog nu Svenska Missionsförbundet definitivt Värmländska Ansgarief reningens missionskola i Kristinehamn, som därefter blev Svenska Missionsförbundets läroanstalt f r utbildande av predikanter och missionärer. Till föreståndare för densamma kallades pastor E. J. Ekman, som ock förklarade sig beredd att antaga kallelsen och att nedlägga sitt ämbete som präst i svenska statskyrkan. Centralkomit ns förslag till stadgar blev ock med få ändringar antaget.

Församlingarnas ställning.

Förbundets väsen och uppgift uttryckes i stadgar-
nas första paragraf sålunda: »Svenska Missionsf rbun-
dets ändamål är att förena kristna missionsföreningar
eller församlingar i landet till gemensam verksamhet
f r så väl inre som yttre mission.»

Varje församling är fullt självständig i ordnandet av sina angelägenheter. Missionsförbundets styrelse är icke tillsatt för att ingripa i de enskilda församlingarnas angelägenheter utan endast för att sköta den missionsverksamhet, som genom församlingarnas sammanslutning blir möjlig. Icke heller distriktsföreståndareinstitutionen, som senare inrättades, är någon myndighet, utan är helt och hållet inrättad för att vara en *hjälp åt församlingarna* vid skötandet av deras verksamhet och angelägenheter, att de må kunna var på sin plats fylla sin uppgift och utvecklas enligt sin natur i god och biblisk riktning.

Varje församling är, kan man säga, ett kyrkosamfund för sig, som självständigt sköter sina förhållanden i alla avseenden. Genom anslutning till Missionsförbundet underkastar sig alltså en församling icke någon överhöghet eller myndighet, som skulle på minsta sätt hindra dess frihet och bestämmanderätt. Den ikläder sig därmed endast medansvarighet för den missionsverksamhet, som genom den stora sammanslutningen möjliggöres, och får säte och rösträtt vid Missionsförbundets konferenser. Därigenom kommer den att i sin mån utöva inflytande på arbetets ledning och utveckling.

Svenska Missionsförbundets angelägenheter skötas av dess årligen sammanträdande konferens. Men icke heller konferensen har till uppgift att ingripa i församlingarnas angelägenheter, utan är samlad för att ordna det gemensamma missionsarbetet.

Styrelsen, som väljes av konferensen, har till uppgift att verkställa konferensens beslut och att därjämte besluta i frågor, som under tiden mellan konferensens sammanträden, som hållas en gång om året, uppstå och icke kunna till nästa konferens uppskjutas. Styrelsen är för alla sina handlingar ansvarig inför konferensen.

Ingen enskild person kan sägas vara medlem av Svenska Missionsförbundet. Förbundet är en sammanslutning av församlingar, och medlem är alltså varje församling för sig. Personlig medlem av förbundet är man endast i den mening, att man tillhör en församling, som är ansluten till detsamma.

Sammanhållande krafter.

Vad som i yttre avseende sammanhåller Svenska Missionsförbundet, är det arbete för inre och yttre mission, som möjliggjorts genom de enskilda församlingarnas sammanslutning. Detta har så småningom koncentrerats till vissa bestämda punkter eller, kan man säga, växt ut i olika bestämda grenar, vilka på sätt och vis kunna anses som organ för den yttre sammanhållningen.

Den äldsta gemensamma verksamhetsgrenen är *missionsskolan*. Vi ha i det föregående följt utvecklingen av skolfrågan, tills det blev beslutet, att skolan skulle förläggas till Kristinehamn. Den flyttades sedan till Stockholm år 1889, där den inrymdes i huset Högbergsgatan 27, och sedermera år 1908 till Lidingön,

där den nu äger stora och ändamålsenliga lokaler. Missionsskolans betydelse såsom sammanhållande faktor är mycket stor. Dit komma eleverna från Sveriges olika trakter. Där få de under tre eller fyra år vara tillsammans och undervisas efter gemensam läroplan och av gemensamma lärare. Där stärkes samhörighetskänslan och där knyts vänskapsband, som aldrig brytas och som omsluta hela Sveriges land och gå långt därutöver. Från skolan medföra eleverna intryck till sina hembygder, och från skolan komma de sedan som predikanter ut till församlingarna landet runt. På detta sätt växa skolans rötter allt djupare in i dessa församlingar. Men icke blott det inre missionsintresset utan även det yttre har i missionsskolan en samlingspunkt. Ty här utbildas ock missionärerna, här lära de känna varandra och få dela sina erfarenheter. Hit står ock de äldre missionärernas hopp, när de se efter nya arbetare — när de gamla falla undan och nya krafter behövas.

I ännu högre grad än missionsskolan är den *yttre missionen* en för sammanhålningen viktig faktor. Denna verksamhet är, kan man säga, ett träd, som slagit synnerligen djupa rötter inom Svenska Missionsförbundets församlingar. »Församlingen lever genom att missionera», har någon sagt. I en liten lärobok, som Brödraförsamlingen i Tyskland använder, heter det: »Vilken kallelse har församlingen med avseende på världen? Svar: Jesu Kristi församling har kallelse att utbreda Jesu evangelium bland alla folk.»

Missionen är ock oskiljaktigt förenad med ett bibliskt församlingliv. Kristi frälsareverk omfattar *alla* människor, och i den mån församlingen är besjälad av Kristi kärlek och hans sinne, är det ock för henne en naturlig sak att göra hans frälsning kunnig för alla. Det är ock hennes ofrånkomliga plikt, hennes absoluta skyldighet. Ja, hon är sin Herre otrogen, om hon icke söker göra, vad hon kan för denna sak.

Frågan om yttre mission upptogs mycket snart inom det nybildade Missionsförbundet. Såsom vi av det föregående hava sett, var missionsintresset verksamt inom församlingarna och föreningarna, även innan sammanslutningen kom till stånd, och en stor del av dem understödde redan då befintliga missionssällskap såsom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen och andra.

Redan vid Missionsförbundets första årsmöte 1879 beslöts att lämna hjälp till det fria evangelisationsarbete, som då begynts i Finland. Nästa år beslöts att sända tre missionärer till Lappland, att börja sjömansmission i Kronstadt och verksamhet bland de svensktalande i Petersburg samt att i förening med Livingstone-Inland-missionen i England upptaga mission i Kongo. År 1882 beslöts och upptogs mission bland svenskar i Baku och 2 år senare mission i Kaukasien. Ett missionsförsök gjordes 1884 bland samojederna vid Vita Havet, vilket dock snart måste lämnas. Mission började ock i Alaska år 1886 och fortgick till år 1889, då arbetet övertogs av Svenska Evangeliska Missionsförbundet i Amerika. Samtidigt härmed beslöt kon-

ferensen att upptaga mission i Kina. År 1893 fattades beslut om mission i Ost-Turkestan.

Kongomissionen är, har det sagts, Missionsförbundets särskilda skötebarn. Detta torde ha sin förklaring dels däri, att den krävt så stora offer, dels däri, att den haft god framgång och fått utföra ett synnerligen betydelsefullt arbete genom att göra ett i hedendom sjunket folk delaktigt av kristendomens och den kristna civilisationens välsignelser.

Frukterna av arbetet äro ej små. Det pågår bland Kongos folk ett andligt nydaningsarbete, som ingriper på alla områden. Mörkret viker dag för dag. Ett stort antal unga män och kvinnor finnas nu i landet, som växt upp under evangelii inflytande och som ej mer än till namnet äro bekanta med de hedniska grymheterna och de gamla vanorna och föreställningarna.

De gamla trollsångerna, som sjöngos vid giftgivingarna och dödsfesterna, höras ej mer. I stället har Lammets sång börjat ljuda i byarna. Evangelii predikan och bön till den levande Guden har efterträtt avgudaprästernas besvärjelser av fetischer och döda gudar. Frid och lagbunden ordning har inträtt överallt, där evangelium blivit mottaget. Ingen behöver frukta för att bli överfallen och rånad, när han är ute på vandring, vilket förr var så vanligt. Den allmänna arbetsamheten har tilltagit och på samma gång välståndet.

Arbetet i *Kina* har ock haft stor framgång. Det har varit förskonat för sådana svårigheter som Kongo-missionen, då det gällt missionärernas liv. Missionen i

Kina har dock haft sina svåra prövningar, särskilt under boxarupproret år 1900. Den har ock fått sina martyrer, nämligen missionärerna Johansson och Wikholm, som mördades i Sungpu den 1 juli 1893. I den stad, där detta skedde, äger nu missionen en präktig utskola och i samma distrikt en huvudstation.

Kina är ett av världens förnämsta missionsfält, och missionsarbetet där har betydelse — det kan man med fullt fog säga — icke allenast för Kina utan för hela Östern, ja på sätt och vis för hela världen på grund av de storartade förutsättningar Kina äger för att utveckla sig till en världsmakt av första ordningen. Det är alltså en maktpåliggande uppgift, Svenska Missionsförbundet har sig förelagd i detta land, en uppgift, som kräver allt det samlade intresse och den enade kraft, som genom kärlekens nitälskan och ett enigt samarbete kan åstadkommas. För varje dag som går blir, på grund av de närvarande förhållandena i den stora republiken, den kristna församlingens ansvar i detta fall allt mera krävande. Här gäller det framför allt sammanhållning och samarbete, här är en kallelse, som måste ena skingrade krafter till gemensamt uppträdande.

I *Ost-Turkestan*, detta stora och av den evangeliska missionen i stort sett ända hittills försummade land, har ock Svenska Missionsförbundet ett uppdrag av enastående betydelse. I hela det vidsträckta landet finnes ingen annan missionsverksamhet, än den Svenska Missionsförbundet bedriver, med undantag av att en engelsk missionär slagit sig ner i de norra gränstrakterna.

Befolkningen i Ost-Turkestan är övervägande muhammedansk. Muhammedanismen är kristendomens starkaste fiende, och vad som göres för att sprida evangelium bland de muhammedanska folken, är i våra dagar av större betydelse än någonsin. Men fältet är här, liksom i alla muhammedanska länder, mycket hårdarbetat.

Det är liksom om Muhammeds lära sänkte över sina bekännare en slöja, som tyckes vara nästan ogenomtränglig för ljuset av Kristi religion, eller som om den omgäve sina bekännare med en så gott som oöverstiglig mur. Dock har vårt arbete ej varit utan frukt. Dels har missionen därute en liten församling av omvända, dels har den allmänna stämningen bland folket i förhållande till missionärerna undergått en avgjord förändring till det bättre.

Det är synnerligen genom läkaremissionen, som de största frukterna vunnits. Flera tusen patienter från landets skilda trakter, ofta mycket avlägsna, besöka årligen missionsstationerna. De följas därvid merendels av släktingar och anförvanter, och alla komma i tillfälle dels att höra evangelium, dels att få ett förblivande intryck av den kristna missionens beskaffenhet och sinnelag.

Utrymmet medgiver icke, att vi stanna även för de övriga yttre missionsgrenarne: i *Kaukasien*, *Petersburg* och *Ingermanland* samt sjömansmissionen i *England*.

Missionen är förvisso ett föreningsband mellan Svenska Missionsförbundets församlingar av en synnerlig

betydelse och styrka. Om vi något lyfta på den slöja, som döljer de platser och förhållanden, där kraften samlas till detta stora arbete, så skola vi ännu mer förvissas om, vilken oändligt stark makt, som ligger i det gemensamma missionsarbetet till att ena och sammanhålla. Vad se vi då? Först och främst *bön*, en rikedom av trosvarm bön, som från alla Sveriges bygger stiger upp till levande Gud om välsignelse över arbetet. Det ligger gemensamhet och samarbete i dessa böner av en större betydelse och omfattning, än mänsklig tanke fattar. Vi se ock en i många fall överflödande *offervillighet* för den heliga saken, brinnande i hundratusentals hjärtan, alla fyllda av samma önskan: att med sina gåvor bidra till Herrens verks framgång. Vi se hundratals unga män och kvinnor, som efter en tid av inre kamp och bön om förvissning och Herrens ledning ställa sig till hans förfogande, lägga sig på hans altare såsom offergåvor för hans verk i främmande land. Vi se grånade föräldrar under tårar men dock med glädje offra sina barn, sin ålderdoms stöd, för missionen och välsigna dem till detta kall. Detta är skatter av oändligt värde.

Den stora missionärskåren hör ock till de största värden, som Svenska Missionsförbundet äger. Varje församling bidrager till missionärernas avlöning och följer dem med förböner och kärlekens intresse. Icke mindre än 57 Kongomissionärer ha fallit för landets svåra klimat. Deras liv och död äro heliga minnen, som icke endast förplikta utan även på sitt sätt verka enande och stärkande. Aldrig har det fattats nya

krafter, som varit redo att upptaga de fallnas mantel. Säsom en gemensam skatt och arvedel bör ständigt ihågkommas missionärskårens aldrig sviktande kärlek till sitt arbete, dess ständiga och särskilt under motgångarna växande trosfrimodighet, dess uthållighet, som aldrig tagit av utan alltid visat sig starkare än svårigheterna.

Men Missionsförbundet bedriver såsom samlad enhet även *inre mission*, det vill säga mission i vårt eget land. Vi tänka nu icke på det arbete, som utföres av varje enskild församling i dess egen trakt och omnejd, utan på det arbete, som genom sammanslutningen möjliggjorts på trakter, där ännu inga Missionsförbundets församlingar finnas, eller där de troende äro få och folket till stor del är i saknad av en levande evangelii förkunnelse. För att på sådana platser få evangelium predikat har Missionsförbundet dels åtskilliga resepredikanter, dels lämnar det understöd åt församlingar eller sammanslutningar av församlingar (läns- och ansgarieföreningar) för att dessa skola sända ut evangelii budbärare.

Till Missionsförbundets inre mission kan naturligtvis även räknas allt, vad som utföres av Missionsförbundets distriktsföreståndare, ungdomssekreterare och söndagsskolmissionärer till församlingarnas fromma och till hjälp och vägledning för det arbete, som utgår från desamma i form av *evangelisations-, ungdoms- och söndagsskolverksamhet*. Dit höra ock de tre tidningsorganen *Pietisten*, *Ungdomsvännen* *Friska Vindar* och *Barnavännen*. Tidningen *Missionsförbundet*

har, som bekant, till uppgift att verka för den yttre missionen. Missionsförbundets församlingssångbok och söndagsskolsångbok kunna ju ock räknas med till de inre missionsresultat, som tillkommit genom församlingarnas sammanslutning till ett missionsförbund.

*

Vi ha talat om det gemensamma arbetet såsom ett sammanhållande band för Missionsförbundets församlingar. I samma mån, som detta arbete växt, har ock *ansvarskänslan* växt, likaså *kärleken* till de stora uppgifterna. Men då är det ock klart, att behovet av sammanhållning och enig samverkan också i samma mån växt sig starkare. Det ena har gått hand i hand med det andra. Det har varit en naturlig växelverkan, där olika faktorer ömsesidigt påverkat varandra.

Missionsförbundets verksamhet är ännu, trots sina 36 år, i sin begynnelse. Ännu är icke utvecklingen fullbordad, ännu ligga stora framtidsuppgifter för Missionsförbundet, vilka det i sinom tid måste gripa sig an, uppgifter inför vars omfattning och krävande ansvar vi skulle bli rent av tillintetgjorda, om vi nu klart såge dem. Den grund, som är lagd, är dock god. Den håller och skall visa sig bärande för den kommande utvecklingen. Och i detta medvetande se vi framtiden an med förtröstan och tillit till Gud.

Slutord.

Huvudändamålet med evangelii predikan är icke att på ett samhälle eller ett folk sätta en yttre kristlig prägel, huru betydelsefullt detta i och för sig än må vara, huvudändamålet är, att människor må bliva pånyttfödda till det nya liv, som genom Kristus förts in i världen. Härigenom kommer en Kristi församling till stånd på jorden. Genom denna församling och i samma mån, som den är stor och kraftfull och fylld av Guds Ande, åstadkommes ett genomsyrande av de allmänna länkesätten med kristliga grundsatser — eller kanske bättre uttryckt: genom denna församling sättes en damm för ondskan och beredes väg för det goda, det kristliga, så att detta kan göra sig gällande i lagstiftningen och i det allmänna samhällslivet. Församlingen utgör genom sin blotta tillvaro ett ljus i mörkret, ett salt i förruttnelsen. För att i detta avseende framställa ett exempel må blott påpekas, huru som ju flera troende arbetare det finnes i ett arbetslag, vid en fabrik l. d., desto högre och renare i moraliskt avseende är den allmänna andan där. Ju flera på Kristus troende personer det finnes i ett samhälle, desto lättare ha kristliga tänkesätt och god moralisk ordning att genomsyra och sätta sin prägel på detta samhälle. Och såsom det är i dessa mindre avseenden, så är det ock, när det gäller de större, staten, folket, lagstiftningen.

Därför bör allt missionsarbete utföras i följande ordning: 1:o evangelisk predikan och undervisning,

som ger en levande kunskap om Gud och den han sänt, Jesus Kristus; 2:o församlingens ordnande enligt Nya Testamentets ledning; 3:o på grundvalen av det föregående och såsom en följd härav arbetet på samhällets gestaltning och utveckling i kristlig anda och enligt kristliga grundsatser.

*

Det torde vara på sin plats att även säga några ord med avseende på den kommande utvecklingen.

Många tankar ha uttalats och många profetior ha gjorts med avseende på Svenska Missionsförbundets kommande dagar. De olika uttalandena ha till stor del dikterats av den ställning, man intagit till Förbundet, eller av vad man själv önskat med avseende på det samma. En tanke, som framförts av åtskilliga, är den, att Missionsförbundets församlingar borde bilda ett eget samfund, d. v. s. medlemmarne skulle gå ut ur statskyrkan och konstituera sig till en av staten erkänd samfundsorganisation. Då finge man enhet och ordning i församlingens liv, menar man, ty då bleve församlingarna även i yttre avseende enhetliga församlingar. Då hade alla medlemmarna en bekännelse, och ingen medlem ginge då utom församlingen för att få sakramentala handlingar utförda.

Sådan ställningen nu är, anse vi emellertid, att ett sådant steg icke är av nöden eller av förhållandena påkallat. Icke heller tro vi, att det skulle lända till fromma för verksamheten. Vad framtiden kan bära

i sitt sköte, är emellertid icke gott att veta. Alldeles otänkbart är det icke, att förhållanden kunna inträffa, som göra det till en nödvändighet för bevarandet av förbundets existens, att dess organisation göres fastare, än vad den nu är.

Då kommer det emellertid att gälla såsom ett livsvillkor, att förbundet icke förlorar sin karaktär eller rubbar sina ursprungliga och bärande principer. Lokalförsamlingarna måste altfort vara så konstituerade, att i dem finnes rum för alla på Kristus troende endast och allenast på den grund, att de äro troende. Göres här någon inskränkning, så har Missionsförbundet lämnat den verkliga *frikyrko*-principen. Samfundsintrisset får aldrig ställa sig i vägen för församlingsintrisset, vilket är *att på den kristna trons grundval till en i världen framträdande, synlig enhet på en plats eller i ett land söka förena alla dem, som äga livet i Gud genom Jesus Kristus*. Detta mål får aldrig skymmas av några vare sig samfunds- eller andra intressen.

*

Såsom ett resultat av de erinringar, vi här sökt göra, framstår en sak klart för vårt hjärta, och det är, att *Svenska Missionsförbundet är ett Guds verk i vårt land, en Guds gåva till vårt folk*. Äger jag denna visshet, då känner jag min ställning säker, då kan jag med större tillförsikt än någonsin både inför mitt eget samvete och inför trosfränder ur andra läger hävda min ställning såsom medlem i en Svenska Missionsförbun-

dets församling, då kan jag ock med större kraft än någonsin giva mig ut för dess goda utveckling, viss om att jag på den vägen *bättre än på någon annan väg* bidrager till att föra ned Guds välsignelser över vårt svenska folk.

*

Till avslutning bedja vi få fästa våra läsares uppmärksamhet vid en viktig sak, och det är: *Må vi akta oss för allt partisinne.* Under det vi med klar blick och med friskt mod arbeta för den församlingsordning, som vi enligt Guds ord anse vara den enda rätta, så må vi icke låta detta göra oss blinda för det goda, som finnes inom andra kristliga organisationer. Må vi heller aldrig glömma, att den första plikten vi såsom Kristi representanter äga i världen — missionsorganisationer såväl som enskilda individer — är den att förkunna evangelium till frälsning från synden och göra Kristi namn känt i världen. Detta är det förnämsta budet, det är huvuduppdraget — allt annat kommer härvid i andra rummet. Lägga vi mindre vikt på evangelii predikan till människornas omvändelse och koncentrera vår huvudsakliga kraft på församlingarnas och verksamhetens inre organisation, då går det illa för oss. Det ena bör man göra och det andra icke låta, men allt i den rätta ordningen. — Från denna synpunkt böra vi ock se andra kristliga sällskap och sammanslutningar. Ha även de till huvudmål att predika evangelium, då är detta en för oss alla gemensam plattform, där vi kunna mötas i

Kristi ande och där vi kunna bedja Gud välsigna var-
 andras arbete. Detta är ock ett område, där vi kunna
 hjälpas åt, var och en med sin gåva, för att nå det
 stora mål, som Kristus förelade sina lärjungar, innan
 han skildes ifrån dem: »Gån ut i hela världen och pre-
 dikan evangelium för hela skapelsen».

Statistisk översikt över Svenska

Upprättad i

Distriktens namn	Församlingar, antalet av		Ungdoms- föreningar, antalet av		Söndagsskolor, antalet av		
	för- sam- lingar	med- lem- mar	föreningar	med- lem- mar	sko- lor	lärare	barn
Västerbottens Lapp- marks distrikt	6	223	4	91	10	24	258
Norrbottens distrikt	19	1,066	15	567	27	99	1,784
Västerbottens distrikt	20	617	4	171	17	41	611
Västernorrlands och Jämtlands distrikt	73	3,155	28	918	73	270	4,382
Gäflborgs läns och Härjedalens distrikt	87	8,587	63	3,865	203	728	11,166
Upplands och Got- lands distrikt*	153	13,021	86	4,798	260	1,027	12,468
Gotlandsavdelningen.	41	1,145	9	180	38	96	1,158
Västmanlands läns o. Dalarnes distrikt...	130	11,121	93	3,982	340	1,091	14,029
Örebro läns o. Söder- manlands distrikt	127	9,253	105	3,756	242	931	11,198
Värmlands och Dals- lands distrikt	158	16,797	127	5,282	523	1,356	17,488
Jönköpings läns och Hallands distrikt...	116	7,819	82	4,217	216	786	10,966
Västergötlands och Bohusläns distrikt	157	10,481	87	4,016	263	944	13,374
Östergötlands o. Kal- mar läns distrikt...	94	8,075	58	2,396	192	655	9,704
Kronobergs läns och Blekinge distrikt...	39	1,529	21	729	57	175	2,569
Skånes distrikt	67	3,192	40	1,690	100	453	6,709
Summa	1,287	94,081	822	36,658	2,561	8,676	117,864

* Utom Gotlandsavdelningen.

Missionsförbundets inre mission.

januari 1912.

Missionshus		Skuld på missionshus		utgifter under året						
antal	kapitalvärde			Diverse ut- gifter		Till Sv. Mis- sionsför- bundet		Summa ut- gifter		
	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.	kr.	ö.
6	34,500	—	3,700	—	3,613	16	492	19	4,105	35
25	185,892	08	67,124	04	26,888	67	1,709	50	28,598	17
9	50,944	—	13,150	39	12,141	21	1,079	19	13,220	40
61	544,279	24	162,175	61	87,021	96	7,774	99	94,766	95
113	1,028,568	84	96,967	87	162,729	—	28,704	43	191,478	53
169	3,074,625	80	811,783	21	277,420	20	43,741	40	323,884	28
16	71,950	—	6,900	—	20,071	53	4,759	39	25,664	79
178	1,589,973	77	235,972	48	257,725	08	38,680	62	303,102	91
144	1,009,654	67	157,352	41	191,350	—	23,927	57	216,287	48
253	1,185,471	67	51,085	46	188,132	21	34,197	25	221,955	86
120	787,352	87	82,297	54	137,168	10	18,748	33	155,536	43
161	1,295,833	11	242,530	33	244,040	70	32,777	32	277,112	42
107	719,348	39	127,735	81	114,379	08	17,511	21	131,920	19
41	191,191	—	43,418	—	32,770	34	3,968	12	36,738	46
61	677,539	92	322,467	75	107,451	73	9,964	93	117,426	66
1,464	12,447,125	36	2,424,660	90	1,862,902	97	268,006	44	2,141,798	88

Statistisk översikt över Svenska Missionsförbundets yttre mission.

Upprättad hösten 1914.

Antalet missionärer, anställda i Missionsförbundets tjänst, är 149 (65 män och 84 kvinnor). De infödda medarbetarnas antal är 297. (Se nedanstående tabell). Församlingsmedlemmarnas antal i Kongo och Kina den 1 januari 1914 utgjorde 3,380 personer. Skolornas antal är 225 med 6,509 lärjungar.

Svenska Missionsförbundets Missionärer.

Missionsfält	Missionärer			Infödda arbetare
	Manliga	Kvinnliga	Summa	
Kongo	26	35	61	199
Kina	21	26	47	96
Ost-Turkestan ...	11	13	24	—
Kaukasien	2	3	5	1
Ryssland	3	5	8	1
England	2	2	4	—
(Sjömansmission)				
Summa	65	84	149	297

UNGDOMSVÄNNEN

FRISKA VINDAR

Illustrerad tidning för Svenska Missionsförbundets
Ungdom (S. M. U.)

utkommer den 5:te och 20:de i varje månad i 16-sidigt nummer,
häftad och skuren.

Ungdomsvännen Friska Vindar innehåller:

ledande uppsatser i ämnen, som beröra den kristna
ungdomens uppgift och kallelse

biografier över ädla kristliga personligheter;

skildringar ur naturen och livet;

goda berättelser och poem;

brev från missionärer, som underhållas av S. M. U.;

meddelanden från Svenska Missionsförbundets Ungdoms
komité angående verksamheten m. m.

Denna tidning är synnerligen rikt illustrerad.

Tidningens redaktion utgöres av fil. kand. *Axel Anders-
son* och redaktionssekreterare *Theodor Anderson*. Därjämte
har tidningen ett stort antal goda medarbetare.

Prenumerationspriset är kr. 1.60, då prenumeration verk-
ställes på posten. På *Svenska Missionsförbundets Expedition*
kostar tidningen kr. 1.50, då minst 5 ex. tagas under en adress.
Vid rekvisition av 10 ex. och däröver lämnas vart 6:te ex.
gratis.

Den, som samlar prenumeranter och tager tidningen
under postprenumeration, erhåller vid insändandet av kvitto
på minst 6 prenumeranter 25 öre i provision på varje ex.

Till utlandet kostar tidningen kr. 2.50.

S. M. U:s SKRIFTSERIE

Utgiven av hemlén för Sv. Missionsförbundets Ungdom

N:o 4.

Handledning för Missionsstudie- kretsar. Av Axel Andersson.

Pris 25 öre.

N:o 5.

Räkenskaperna i Ungdomsför- eningen. Av B. Mellvig.

Pris 30 öre.

N:o 6.

Sverige. Av Axel Andersson.

3—6:e tusendet, Pris 25 öre.

N:o 7.

Bibeln och dess studium.

Av Axel Andersson.

Pris 25 öre.

N:o 8.

Några ord om Svenska Missions- förbundet. Av J. E. Lundahl

Pris 25 öre.

Rekvireras
från

SV. MISSIONSFÖRBUNDETS FÖRLAG
BARNHUSGATAN 10 • STOCKHOLM C.

SVENSKA TRYCKERI-A.-B.
STOCKHOLM 1914

1001864927

